

Krachtige leeromgevingen in de B-stroom

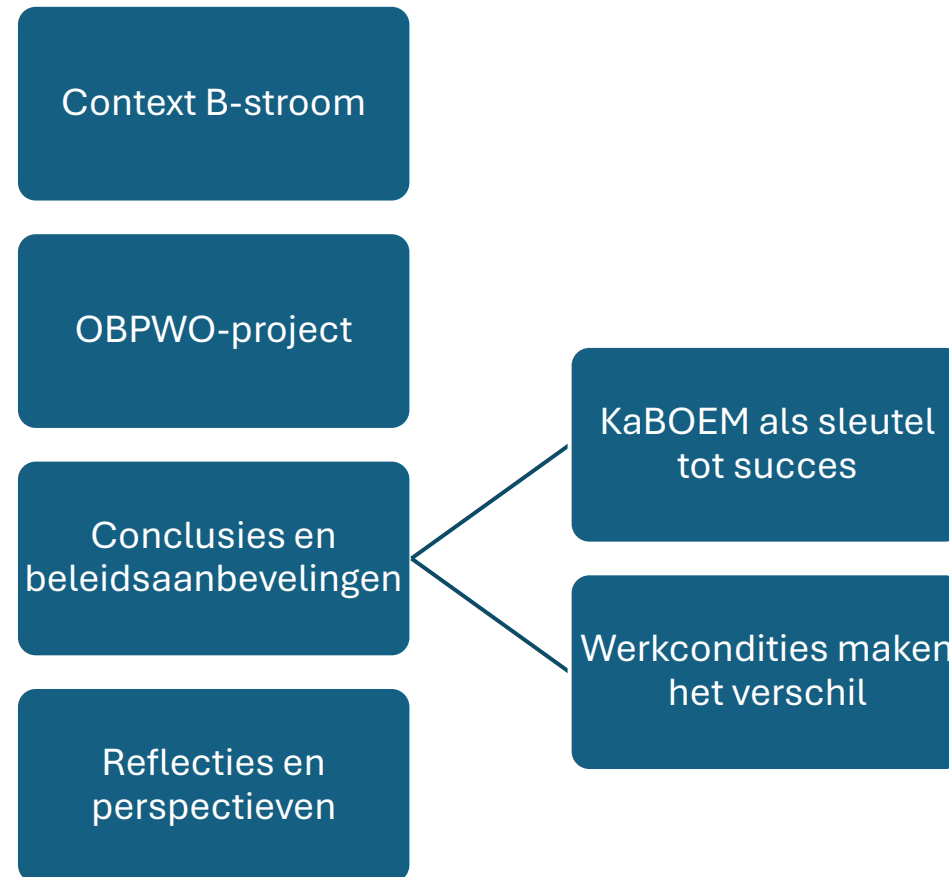
20 februari 2025 - Commissie Onderwijs

Inge Placklé (VUB)

Machteld Vandecandelaere (KU Leuven)

Uiteenzetting: invalshoek onderzoek

Peilingsproeven B-stroom wiskunde

Onvoldoende leerlingen in de B-stroom behalen de minimumvereisten voor wiskunde (basisgeletterdheid om te kunnen deelnemen aan de maatschappij)

voor getallenleer en meetkunde respectievelijk amper 51 en 41 % (BG)

voor de eindtermen getallenleer 47%

Peilingsproeven

Zeer diverse doelgroep

leerlingen uit gezinnen met lage SES (38%)

leerlingen uit het buitengewoon onderwijs (14%)

leerlingen met schoolse achterstand (40%)

leerlingen zonder diploma lager onderwijs

leerlingen met diagnose leerproblemen (41%)

leerlingen zonder thuistaal Nederlands (20%)

Kenmerken leerlingen:

belangrijke voorspellers lagere leerresultaten

Leerling en de klaspraktijk

De uitdagingen rond **diversiteit** en **ongelijkheid** zijn **vermenigvuldigd** en zijn beide nauw **verbonden met elkaar**, wat streven naar **studiesucces voor elke leerling een complexe realiteit** maakt (Cochran-Smith, et al. 2016).

Kwetsbare leerlingen: meer afhankelijk van de leeromgeving

=> B-stroom: **krachtige, inclusieve leeromgevingen**

Verloop leraren B-stroom

- Lage anciënniteit (gemid.10 jaar)
- Hoger verloop in B-stroom
- Toegenomen lerarentekort:

*“naarmate meer kwetsbare jongeren op school, raken er meer opdrachten niet ingevuld.”
(De Witte & Gambi, 2022)*

- ➔ Nefast voor collectief professioneel kapitaal
- ➔ Nefast voor opbouw collectieve doelmatigheid

Perspectief: waarderende equity-mindedness

“Wat kan onze rol (beleid, leraar, lerarenopleider, onderzoeker, ...) zijn in het realiseren van studiesucces voor elke leerling?”

In plaats van een deficit-mindedness

(= verantwoordelijkheid voor verandering bij leerlingen leggen)

OBPWO-project B-stroom

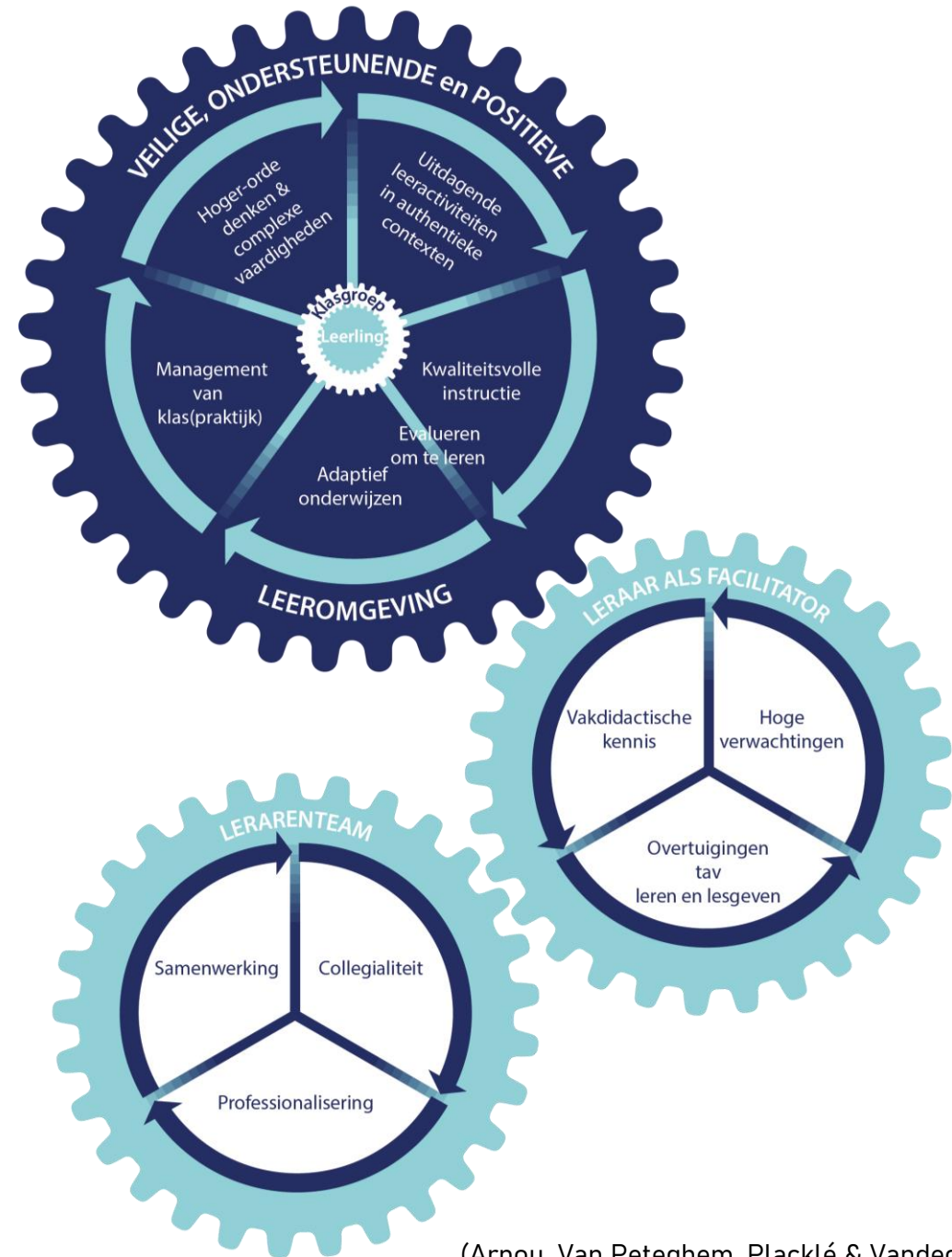
2021-2024

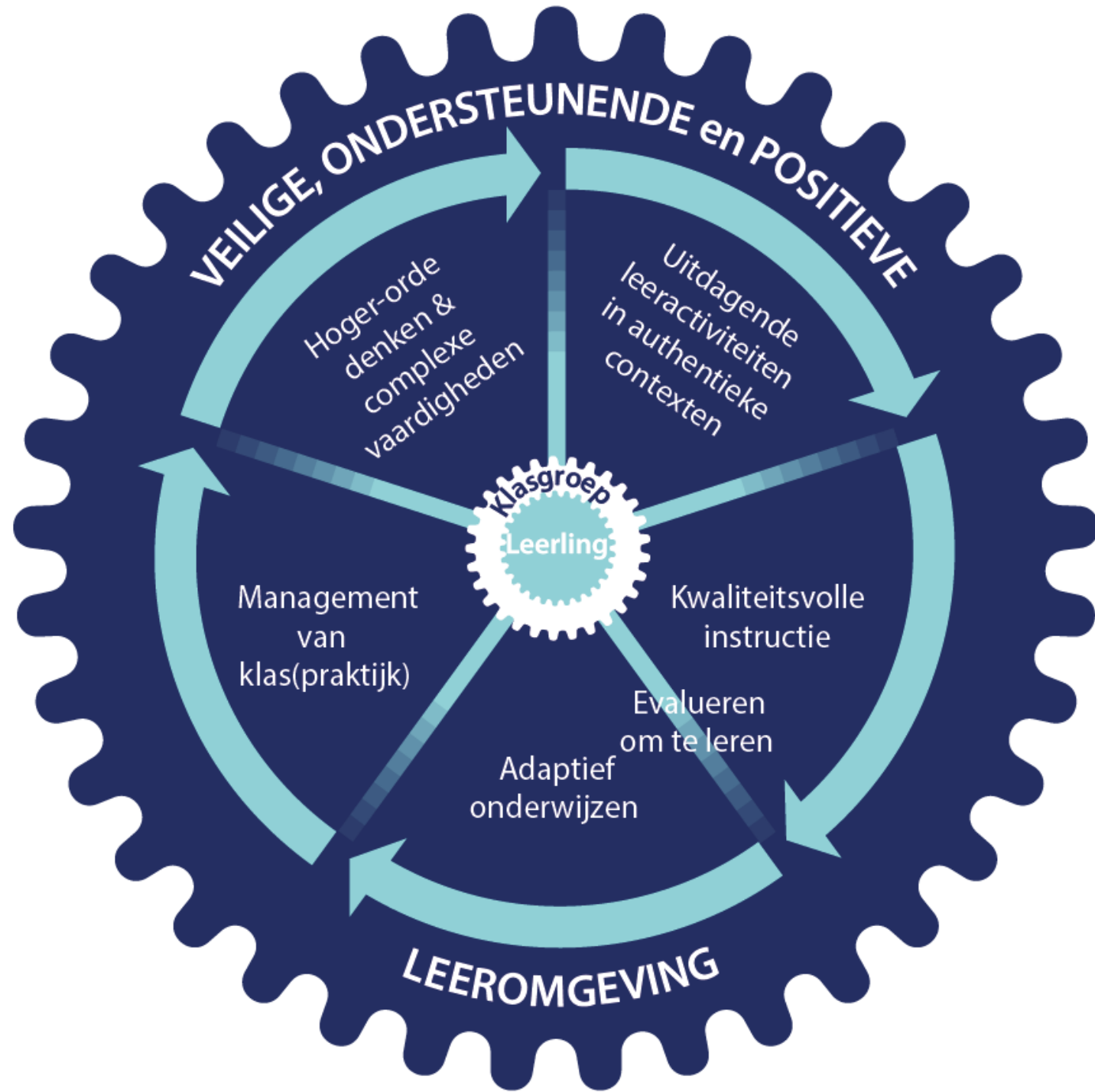
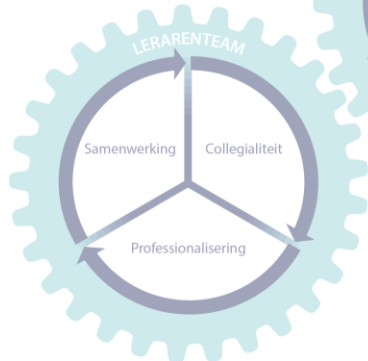
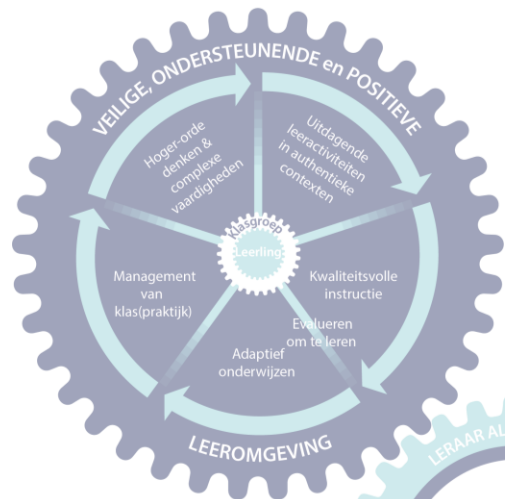
- Literatuurstudie: Identificatie van principes voor krachtige leeromgevingen (KaBOEM)
- Peilingstoetsen: Vergelijking van leerlinguitkomsten met KaBOEM
- Klasobservaties: Onderzoek naar de principes in de B-stroomklas
- Casestudies: Analyse van praktijken en werkcondities
- Professionalisering: Perceptie van professionele groei van leraren

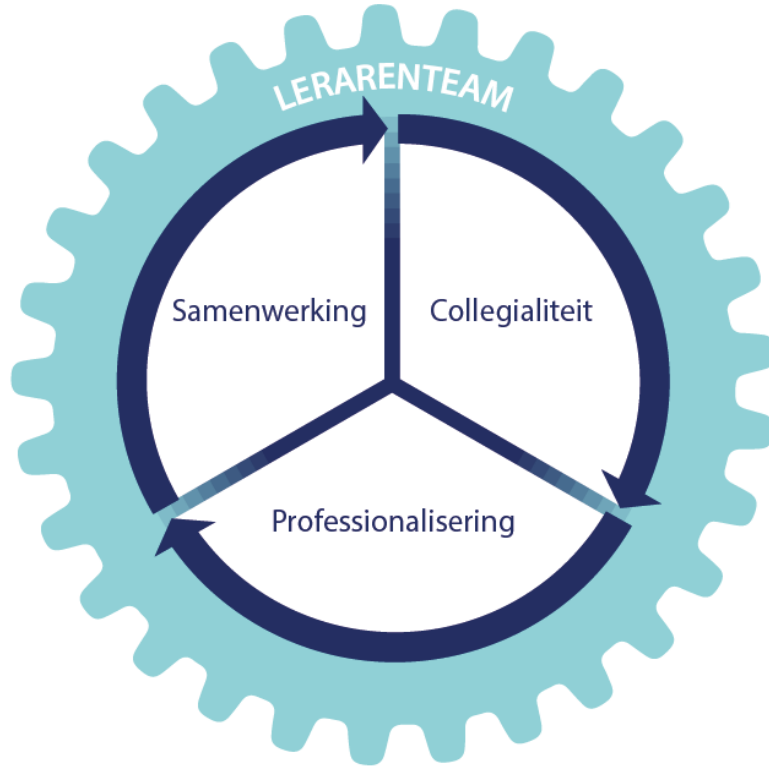
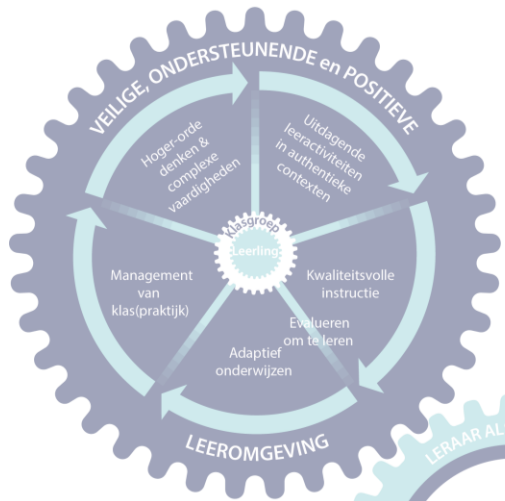
Meer op: <https://b-stroomkaboem.be/>

1. KaBOEM als sleutel tot succes

Kader voor leraren in de B-stroom om de OnderwijsEffectiviteit te Maximaliseren

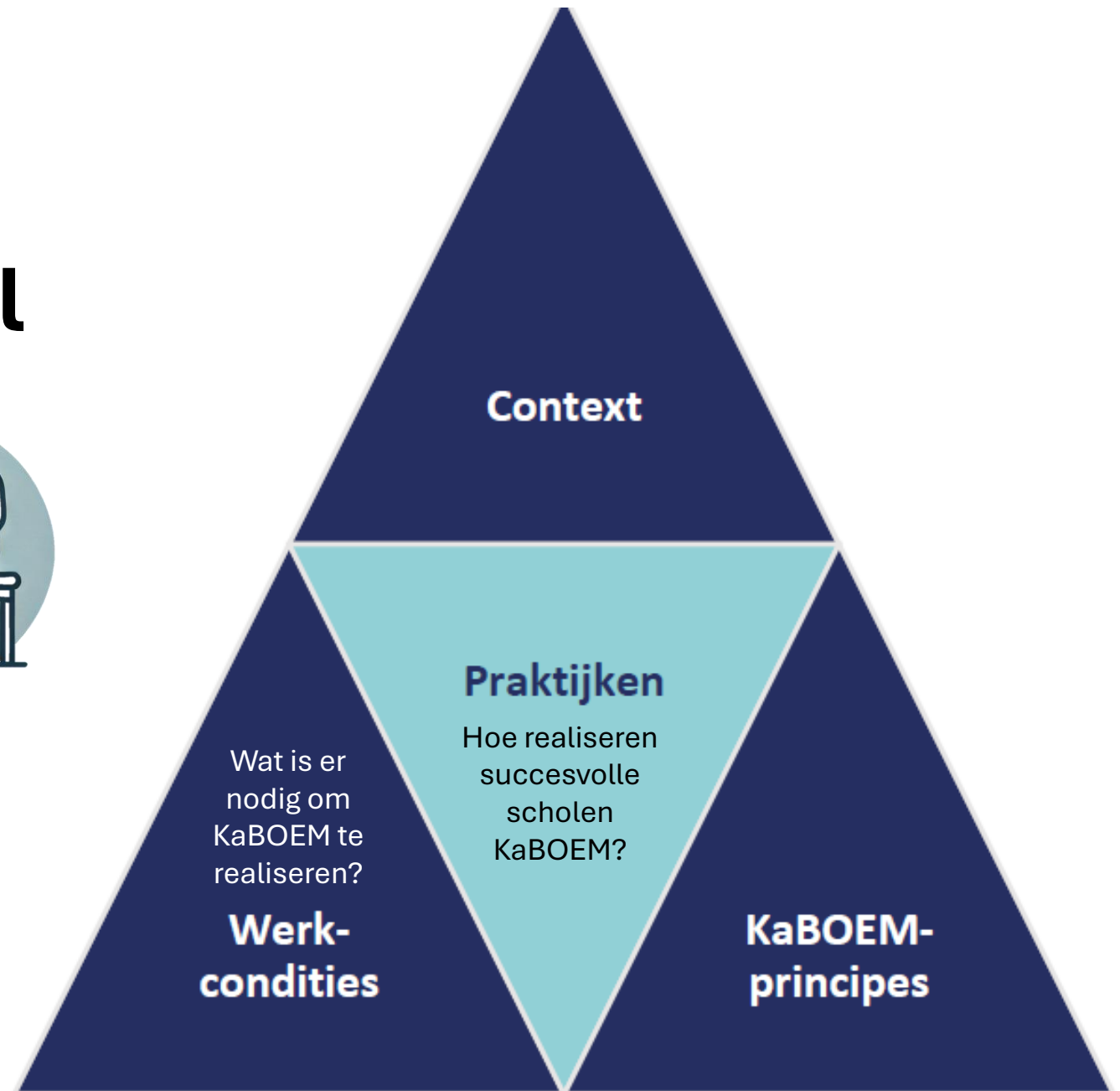

2. Werkcondities maken het verschil

Praktijken gericht op ondersteuning in de klas

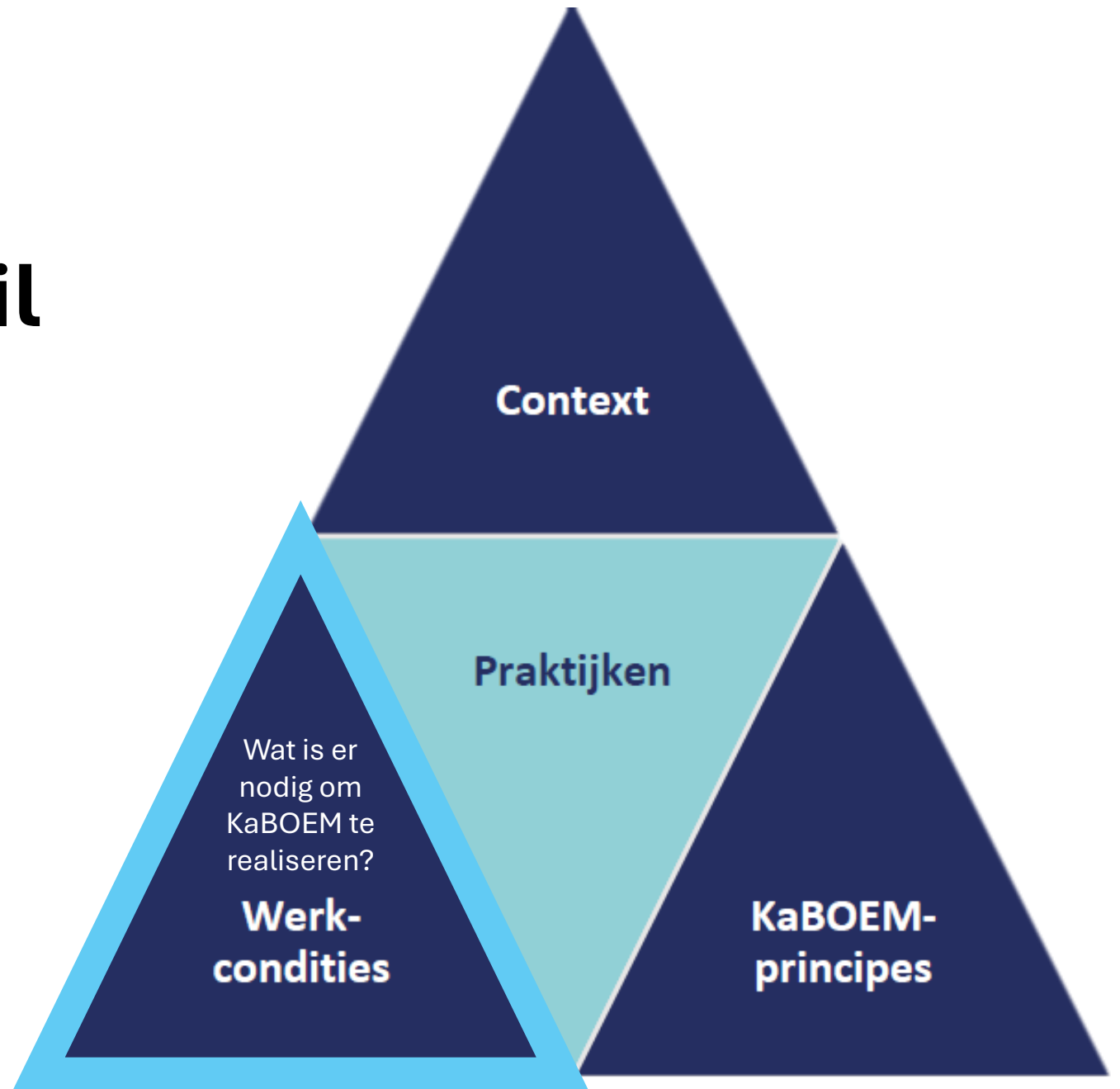
Praktijken gericht op leeractiviteiten in betekenisvolle contexten

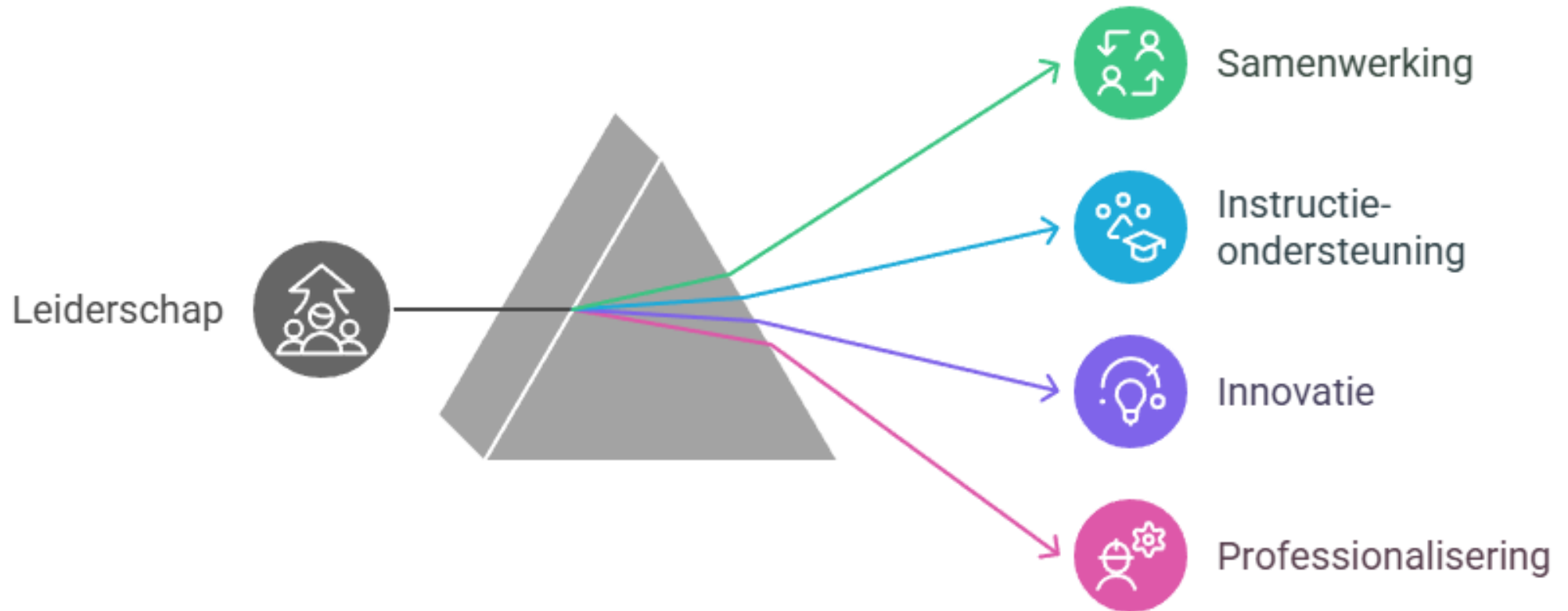
2. Werkcondities maken het verschil

Aanbevelingen voor beleid

2. Werkcondities maken het verschil

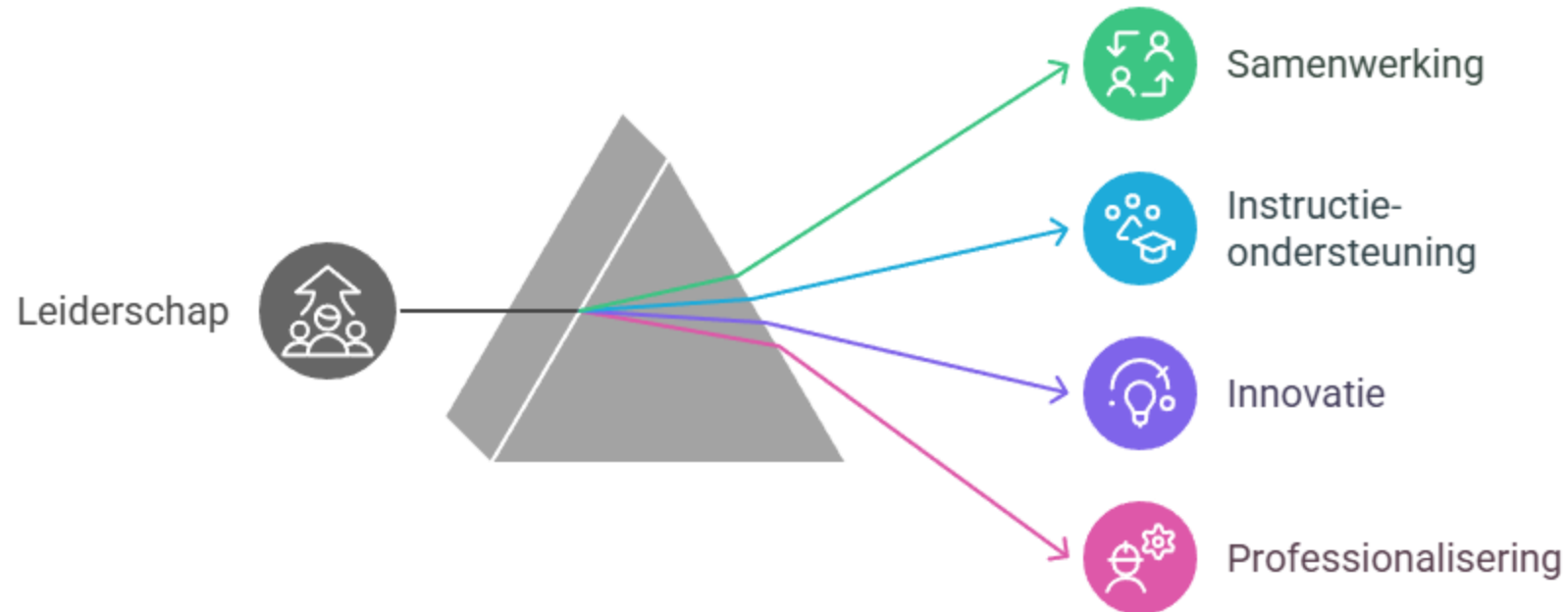
Samenwerking

Belang van collaboratieve leercultuur i.f.v. KaBOEM

Samenwerking faciliteren

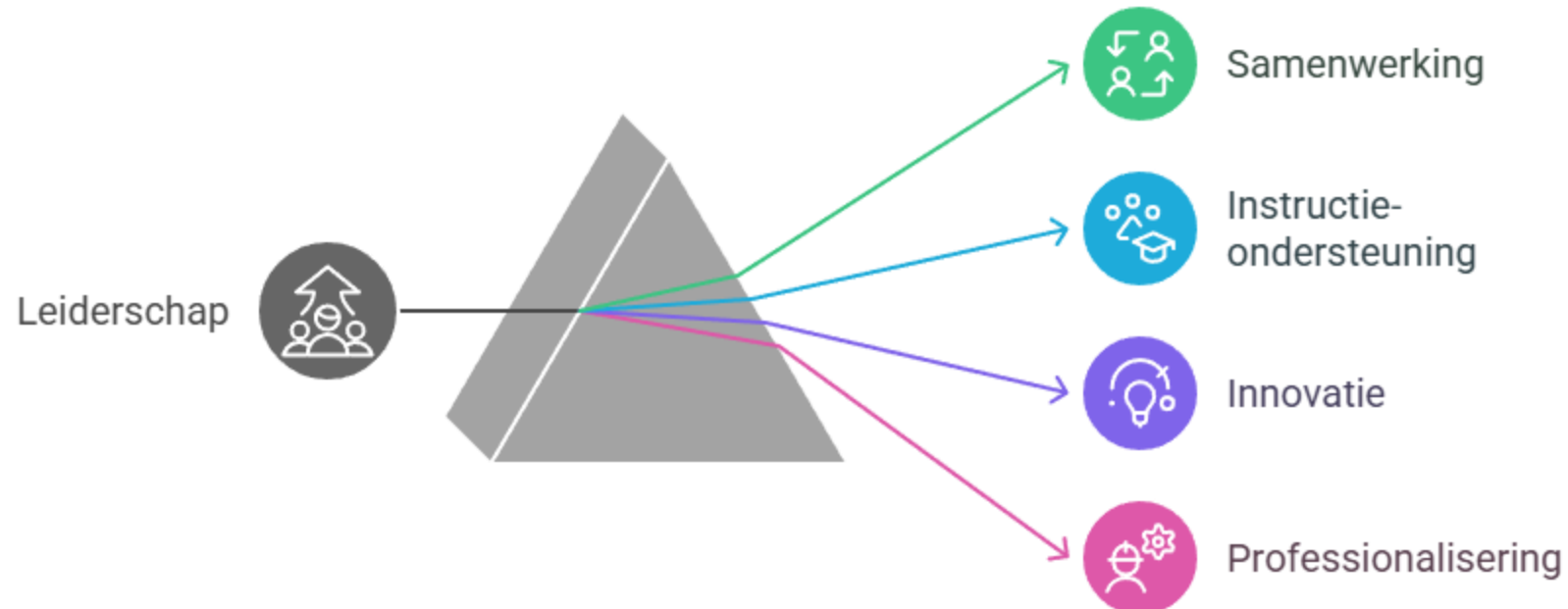
Instructie-ondersteuning

Inspelen op diversiteit aan behoeften

Scholen aanmoedigen en ondersteunen: onderdeel van onderwijsopdracht (o.a. extra personeel, BTP-uren)

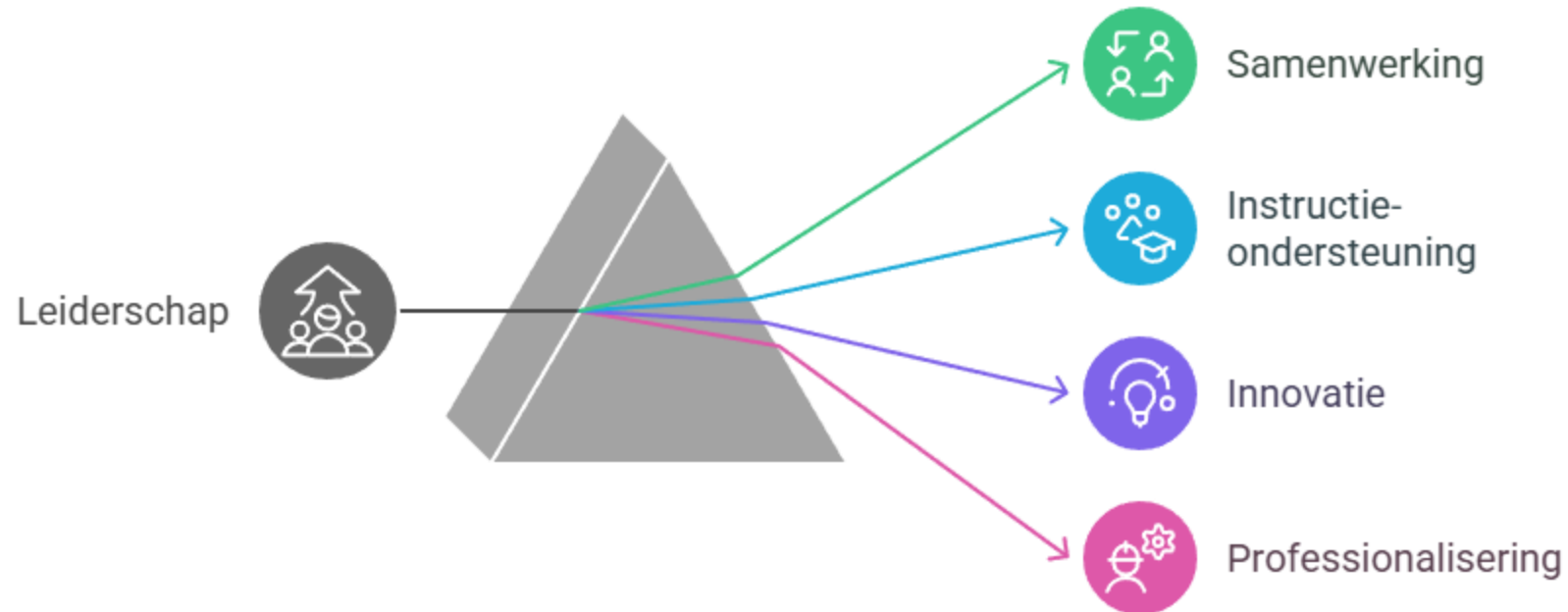
Innovatie

Nieuwe praktijken ontwikkelen en experimenteren ifv onderwijskwaliteit (context)

Autonomie en financieren van projecten

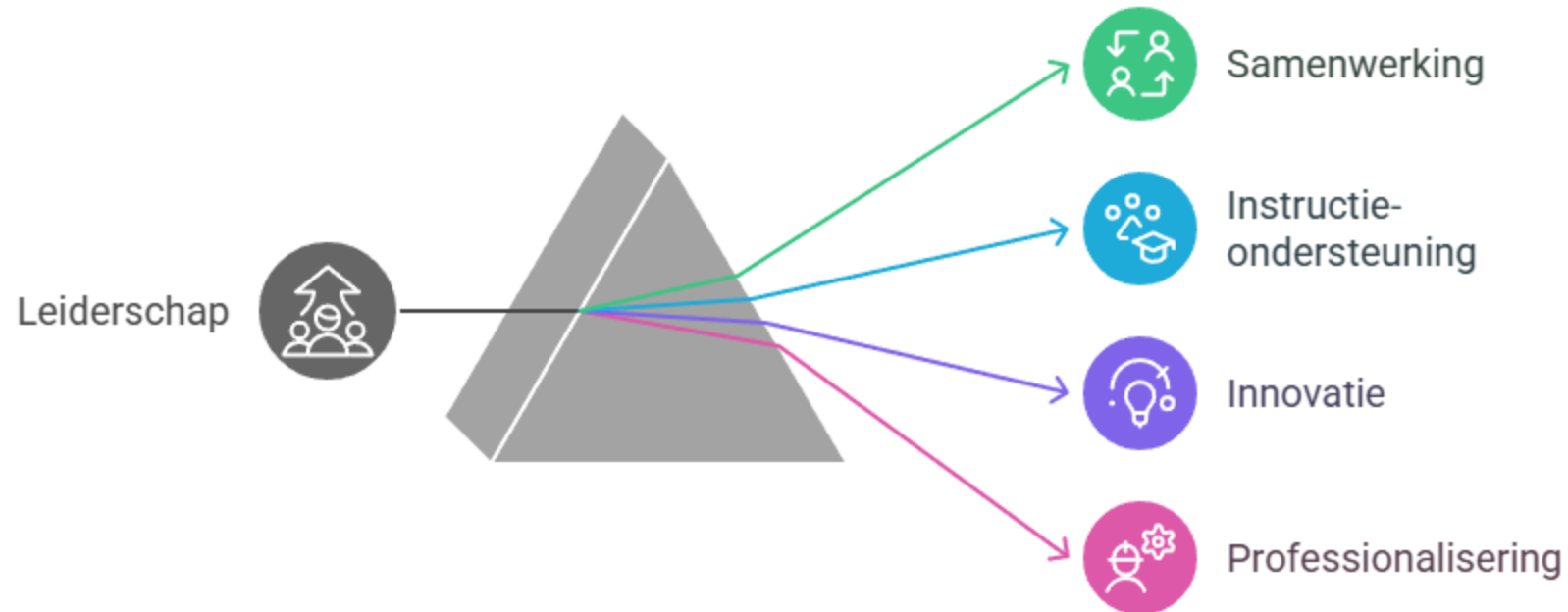
Professionalisering

I.f.v. krachtige leeromgevingen (o.a. samenwerking, vakdidactische kennis)

Investeren in duurzame trajecten

Onderwijskundig leiderschap

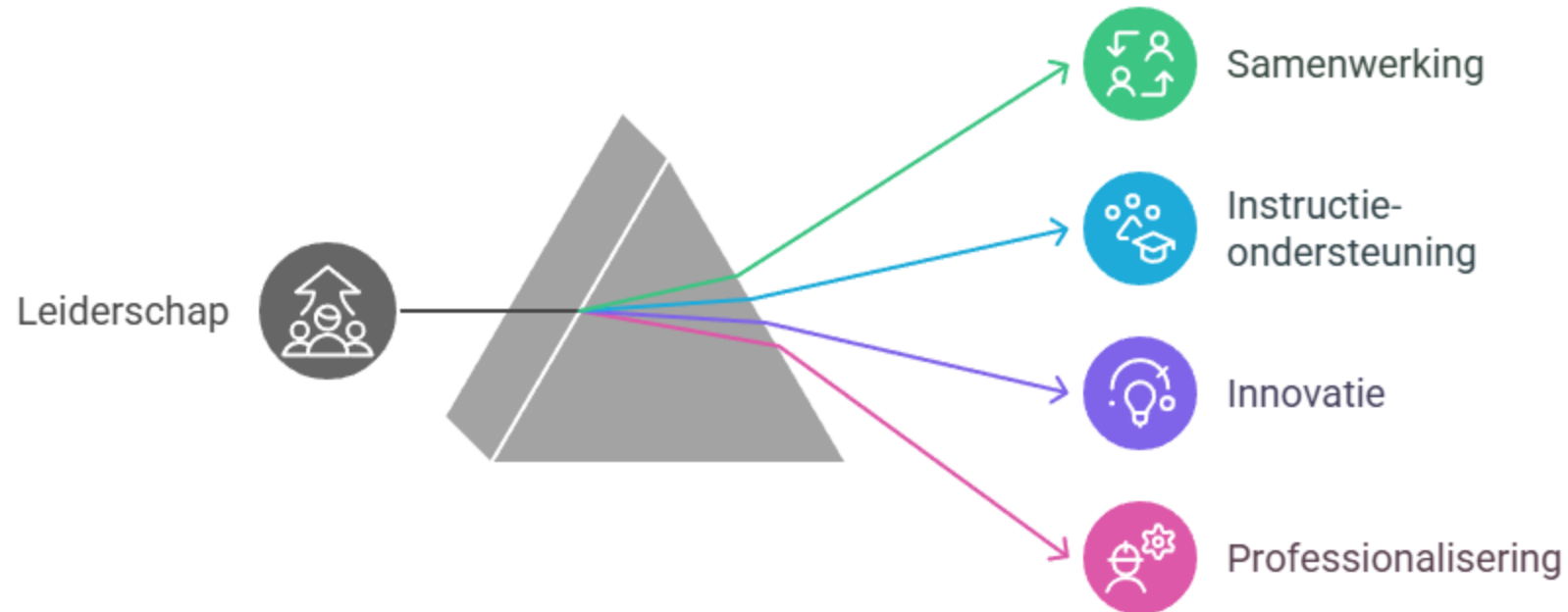

Faciliteren van werkcondities

Investeren in versterken van (gedeeld) leiderschap

Bruggen bouwen tussen praktijk en wetenschap

Reflecties en perspectieven

- B-stroom = niet kiezen voor, maar belanden in
- B-stroom = remediëring als uitgangspunt
 - Hoe kansen maximaliseren na remediëring?
(=bewuste keuze voor finaliteit)

Perspectief: waarderende equity-mindedness

“Wat kan onze rol (beleid, leraar, lerarenopleider, onderzoeker, ...) zijn in het realiseren van studiesucces voor elke leerling?”

In plaats van een deficit-mindedness

(= verantwoordelijkheid voor verandering bij leerlingen leggen)

Krachtige leeromgevingen in de B-stroom

Ingeborg.Plackle@vub.be

Machteld.Vandecandelaere@kuleuven.be

Meer op: <https://b-stroomkaboem.be/>

